

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 marca 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi II Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca Sędzia SR A. S.

Protokolant sekr. sąd. M. O.

po rozpoznaniu w dniu 17 marca 2016 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy w powództwa D. J. (1)

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w L. (W. B.)
Oddział w Polsce z siedzibą w W.

o zapłatę i ustalenie

1. zasądza tytułem zadośćuczynienia od pozwanych na rzecz powódki kwotę 48.000 zł (czterdzieści osiem tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie:

a) od kwoty 9000 zł (dziewięć tysięcy złotych) od dnia 2 kwietnia 2013 roku do dnia zapłaty,

b) od kwoty 39.000 zł (trzydzieści dziewięć tysięcy złotych) od dnia 16 lipca 2015 roku do dnia zapłaty,

z tym zastrzeżeniem, iż spełnienie świadczenia przez jednego z pozwanych zwalnia z obowiązku świadczenia drugiego z pozwanych, do wysokości zapłaconej kwoty;

2. zasądza tytułem odszkodowania od pozwanych na rzecz powódki kwotę 3620 zł (trzy tysiące sześćset dwadzieścia złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie:

a) od kwoty 1100 zł (jeden tysiąc sto złotych) od dnia 2 kwietnia 2013 roku do dnia zapłaty,

b) od kwoty 2520 zł (dwa tysiące pięćset dwadzieścia złotych) od dnia 16 lipca 2015 roku do dnia zapłaty,

z tym zastrzeżeniem, iż spełnienie świadczenia przez jednego z pozwanych zwalnia z obowiązku świadczenia drugiego z pozwanych, do wysokości zapłaconej kwoty;

3. oddala powództwo w pozostałej części;

4. obciąża pozwanych na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Łodzi Widzewa w Łodzi kwotą 11.783,91 zł (jedenaście tysięcy siedemset osiemdziesiąt trzy złote dziewięćdziesiąt jeden groszy) z tym zastrzeżeniem, iż spełnienie świadczenia przez jednego z pozwanych zwalnia z obowiązku świadczenia drugiego z pozwanych, do wysokości zapłaconej kwoty;

5. zasądza od pozwanych na rzecz powódki kwotę 4022 zł (cztery tysiące dwadzieścia dwa złote) tytułem zwrotu kosztów procesu, z tym zastrzeżeniem, iż spełnienie świadczenia przez jednego z pozwanych zwalnia z obowiązku świadczenia drugiego z pozwanych, do wysokości zapłaconej kwoty.

Sygnatura akt II C 153/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 12 lutego 2012 roku powódka D. J. (1) reprezentowana przez pełnomocnika w osobie adwokata wniosła o zasądzenie od pozwanych (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. / dalej pozwany B./ i (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w L. (W. B.) Oddział w Polsce z siedzibą w W. /dalej pozwany (...)/ in solidum na rzecz powódki kwot:

- 9 000 złotych tytułem zadośćuczynienia,
- 1 100 złotych skapitalizowanej renty z tytułu zwiększonych potrzeb

wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia odpisu pozwu pozwanemu.

Powódka wniosła też o ustalenie odpowiedzialności pozwanych za skutki wypadku mogące powstać w przyszłości, oraz o zasądzenie od pozwanych kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż w dniu 12 października 2012 roku na terenie będącym we władaniu C. G. w Ł. przy ulicy (...) doszło do wypadku, w wyniku którego powódka odniosła obrażenia ciała. Przyczyną zdarzenia było nieprawidłowe działanie fotokomórki sterującej mechanizmem otwierania i zamykania drzwi wejściowych do sklepu, co spowodowało uderzenie drzwiami w powódkę i jej upadek. Jako podmiot odpowiedzialny wskazano właściciela centrum handlowego (...) w Ł. – pozwanego B., ubezpieczonego w zakresie odpowiedzialności cywilnej u pozwanego (...). Szkoda została zgłoszona w dniu 14 grudnia 2012 roku, ale do dnia wniesienia pozwu na rzecz powódki nie wypłacono żadnej kwoty.

(pozew k. 3-5, pełnomocnictwo k. 6, pismo k. 413-414)

W odpowiedzi na pozew z dnia 16 kwietnia 2013 roku pozwany B., reprezentowany przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego, wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kwoty 2 400 złotych kosztów zastępstwa procesowego oraz kwoty 17 złotych tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Uzasadniając swoje stanowisko przyznał, iż powódka przewróciła się przechodząc przez automatyczne drzwi wejściowe, jednakże zaprzeczył, iż miałyby mieć to miejsce na skutek działania tych drzwi.

Podkreślono, iż zamontowane w C. G. drzwi przesuwane z napędem automatycznym typu U., posiadają deklarację zgodności oraz aprobatę techniczną (...) Ośrodka (...), a także były one regularnie serwisowane, poddawane okresowej konserwacji i kontroli. Nadto przegląd powypadkowy, posiadana dokumentacja techniczna, a także nagranie z kamer monitoringu nie wykazały nieprawidłowości w funkcjonowaniu drzwi. Pozwany dochował należytej staranności w zakresie obowiązków związanych z zapewnieniem prawidłowego funkcjonowania drzwi, powierzył dokonywanie konserwacji i napraw profesjonalistom – (...) sp. z o.o. i (...) sp. z o.o., którzy posiadają w tym zakresie odpowiednie uprawnienia i doświadczenie, skutkujące wyłączeniem odpowiedzialności pozwanego w oparciu o art. 429 kc. Pozwany podniósł też, że powódka choruje na osteoporozę, co pozwala przypuszczać, że gdyby nie ta choroba, upadek nie spowodowałby doznanych przez nią obrażeń ciała, a co najwyżej lekkie stłuczenia. Niezależnie od tego pozwany wskazał, że powódka nie udowodniła roszczenia o zadośćuczynienie i rentę.

(odpowiedź na pozew k. 27-33, pełnomocnictwo k. 34, odpis KRS k. 36-38)

W odpowiedzi na pozew z dnia 16 kwietnia 2013 roku pozwany (...) reprezentowany przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany przyznał, iż powódka została uderzona przesuwanymi automatycznymi drzwiami wejściowymi do Centrum Handlowego (...) w Ł. oraz, iż w wyniku upadku doznała obrażeń ciała. Pozwany zakwestionował jednak żądanie pozwu co do zasady, jak i wysokości wskazując na brak odpowiedzialności pozwanych za przedmiotowe zdarzenie i jego skutki. Według pozwanego analiza nagrania z kamery przemysłowej prowadzi do wniosku, że powódka, zbliżając się do drzwi skrajnie z prawej strony, najprawdopodobniej wychodziła z tzw. martwego pola, tj. obszaru nieobjętego działaniem czujek. Nagłe wejście powódki spowodowało, że drzwi, nie identyfikując przeszkody, rozpoczęły proces zamykania. Powódka próbowała ręką zatrzymać drzwi lub odepchnęła się od zamykających drzwi, co spowodowało nagłe otwarcie skrzydeł drzwi, a odepchnięcie się ręką od zamykających drzwi – upadek powódki. Pozwany wyjaśnił, że napęd do drzwi wejściowych uzyskał aprobatę techniczną. Zastosowany w drzwiach napęd automatyczny zgodnie z deklaracją zgodności nr (...) przeznaczony jest do zamykania otworów drzwiowych służących do ruchu pieszego usytuowanych w ścianach wewnętrznych i zewnętrznych budynków zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej. Pozwany B. zawarł z (...) sp. z o.o. umowę serwisową na wykonywanie okresowej konserwacji i napraw urządzeń do automatycznego otwierania drzwi. Przeglądy drzwi były przeprowadzane regularnie. Pozwany B. powierzył nadto czynności z zakresu obsługi i konserwacji instalacji technicznych oraz utrzymania w ruchu centrum handlowego (...) -k A. s p. z o.o., podmiotowi profesjonalnie trudniącemu się kompleksowym utrzymaniem technicznym obiektów. W dniu zdarzenia drzwi działały prawidłowo, co potwierdziły wyniki kontroli. Pozwany B., a w konsekwencji także pozwany (...) są zwolnieni z odpowiedzialności na podstawie art. 429 kc. Niezależnie od tego w ocenie pozwanego brak jest dowodów wskazujących na jakiegokolwiek zaniedbania czy naruszenia, co jest konieczne dla przyjęcia odpowiedzialności na podstawie art. 415 kc. Pozwany kwestionował również roszczenia powódki co do wysokości.

(odpowiedź na pozew k. 221-230, pełnomocnictwo k. 231, odpis KRS k. 233-235)

Pismem z dnia 24 czerwca 2015 roku powódka dokonał modyfikacji żądania pozwu w ten sposób, że wniosła o zasądzenie od pozwanych in solidum na rzecz powódki kwot:

- 48 000 złotych tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od kwoty 9 000 złotych od dnia doręczenia odpisu pozwu pozwanym do dnia zapłaty i od kwoty 39 000 złotych od dnia doręczenia pozwanym pisma rozszerzającego powództwo do dnia zapłaty,
- 3 620 złotych skapitalizowanej renty z tytułu zwiększonych potrzeb z ustawowymi odsetkami od kwoty 1 100 złotych od dnia doręczenia odpisu pozwu pozwanym do dnia zapłaty i od kwoty 2 510 złotych od dnia doręczenia pozwanym odpisu pisma rozszerzającego powództwo do dnia zapłaty.

Jednocześnie wskazano, iż na kwotę dochodzoną tytułem skapitalizowanej renty składają się koszty opieki osób trzecich oraz koszty zakupu leków.

(pismo k. 740-741)

Po rozszerzeniu powództwa, pozwani wnosili o oddalenie w całości powództwa.

(pisma k. 751-753, k. 757-758)

Stanowiska stron do zamknięcia rozprawy nie uległy zmianie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 12 października 2012 roku w centrum handlowym (...) w Ł. przy ulicy (...), powódka D. J. (1) poruszając się przy pomocy kuli trzymanej w prawym ręku, wchodziła wraz z córką B. K. do obiektu. Córka powódki szła kilka kroków

przed nią. W momencie przekraczania automatycznie przesuwanych drzwi wewnętrznych wejściowych o nr (...) powódka została uderzona z prawej strony przez zamykające się skrzydło drzwi, straciła równowagę i upadła. W dniu zdarzenia drzwi w wiatrołapie były uruchomione naprzemiennie, co wymuszało podejście do drzwi wewnętrznych pod ostrym kątem. Strefy aktywacji ustawione były na wprost, z osią prostopadłą do linii ruchu skrzydeł drzwi.

(zeznania świadków B. K. k. 434-435, M. K. k. 435, zeznania powódki k. 638-639, zapis przebiegu zdarzenia – płyta CD-R k. 39; odtworzenie nagrania – protokół rozprawy k. 432, kserokopia pisma k. 392, ksero protokołu z miejsca zdarzenia K. 576)

Właścicielem centrum handlowego (...), na terenie którego doszło do zdarzenia jest pozwany B., który w dniu zdarzenia objęty był ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej z tytułu posiadanego mienia i prowadzenia działalności u pozwanego (...).

(bezsporne, nota pokrycia k. 42-43)

Z miejsca zdarzenia D. J. (1) została przetransportowana karetką pogotowia do Szpitala im. (...) w Ł., gdzie wykonano badania ze zdjęciami RTG, i stwierdzono złamanie bliższego końca lewej kości ramiennej, stłuczenie lewego biodra i kolana. Zastosowano leczenie zachowawcze w warunkach ambulatoryjnych (...). Na chorą kończynę założono gips piersiowo-ramienny typu D.. Dalsze leczenie było kontynuowane w poradni ortopedyczno-urazowej. Unieruchomienie gipsowe zdjęto po upływie trzech tygodni w dniu 31 października 2012 roku. Po wykonaniu kontrolnego zdjęcia RTG stwierdzono złamanie dna panewki lewego biodra bez przemieszczenia. Do 6 tygodni kontynuowano unieruchomienie w ortezie. Po upływie dwóch miesięcy powódka zaczęła się poruszać przy pomocy kul. Jedną kulą pomaga sobie nadal. Po upływie około roku od zdarzenia wdrożono leczenie usprawniające. W dniu 22 października 2013 roku powódkę przyjęto do leczenia w oddziale rehabilitacyjnym, w poradni rehabilitacyjnej. Powódka leczyła się przed wypadkiem na osteoporozę.

(kserokopie dokumentacji medycznej: zaświadczenie z Wojewódzkiej (...) w Ł. k. 10, karta informacyjna leczenia w szpitalnym oddziale ratunkowym nr (...) k.11, historia zdrowia i choroby k. 12-14v, zeznania świadka B. K. k. 434, k. 809)

W wyniku zdarzenia z dnia 12 października 2012 roku w zakresie narządów ruchu powódka doznała złamania szyjki lewej kości ramiennej i złamania górnej gałęzi lewej kości łonowej bez przemieszczenia odłamów z nadłamaniem dna panewki, czyli tzw. centralnym zwichnięciem I^o lewego stawu biodrowego.

Przed zdarzeniem u powódki występowały zmiany zwyrodnienie obu kolan, zwłaszcza lewego.

Po zastosowanym leczeniu zachowawczym i postępowaniu usprawniającym, obecnie pozostaje wyraźne ograniczenie ruchomości w lewym stawie ramiennym, niewielkie ograniczenie ruchomości w lewym stawie biodrowym i w obu stawach kolanowych, wielomiejscowy zespół bólowy i pogorszenie sprawności.

Odniesiony przez powódkę w wyniku zdarzenia trwały uszczerbek na zdrowiu w zakresie narządów ruchu wyniósł łącznie 24 %.

W związku z doznanymi w wyniku wypadku z dnia 12 października 2012 roku obrażeniami narządów ruchu zakres cierpień fizycznych powódki był znaczny, co związane było z doznawanym bólem, koniecznością pozostawania w ciężkim i niewygodnym unieruchomieniu w gipsie typu D. przez trzy tygodnie i przez kolejne trzy tygodnie w ortezie, długotrwałym pozostawaniu w łóżku i chodzeniem przy pomocy kul, poddawaniem się zabiegom usprawniającymi, ograniczeniami w sprawności.

Po wypadku powódka przyjmowała leki o działaniu przeciwbólowym i przeciwzapalnym. Dolegliwości bólowe wymagające systematycznego stosowania leków trwały przez trzy miesiące. Ich koszt za ten okres wyniósł ok. 30 zł. Później koszt leków mógł się stopniowo ograniczać do kwoty mniej niż 10 złotych miesięcznie i trwa nadal. Powódka

mogła korzystać z zabiegów usprawniających w poradni rehabilitacyjnej, świadczonych w ramach refundacji przez NFZ.

U powódki w związku z odniesionymi obrażeniami narządów ruchu występowała potrzeba szerokiej pomocy osób trzecich przez okres około 2 miesięcy, w związku z pozostawaniem w unieruchomieniu lewej kończyny górnej w opatrunku gipsowym, a następnie ortezie oraz w czasie pierwszych tygodni po zdjęciu unieruchomienia, gdy sprawność kończyny nie była jeszcze dostateczna. Zakres niezbędnej pomocy obejmował czynności higieniczne, ubieranie, wyrażanie lub pomoc praktycznie we wszystkich czynnościach związanych z większym wysiłkiem, zwłaszcza z koniecznością użycia tylko lewej lub jednoczesnego użycia obu kończyn górnych, przenoszenia przedmiotów, układania ich wysoko, nieco dłuższego stania lub chodzenia. Pomoc innych osób w tym zakresie potrzebna była w przeciętnym wymiarze 4 godzin dziennie. Potrzeba częściowej pomocy osób trzecich występowała u powódki w okresie kolejnych 2 miesięcy w wymiarze około 2 godzin dziennie i obejmowała asekurację lub pomoc we wszystkich czynnościach związanych z większym wysiłkiem, zwłaszcza z koniecznością użycia tylko lewej lub jednoczesnego użycia obu kończyn górnych, przenoszenia ciężkich przedmiotów, wysokiego unoszenia ramion. Powódka ze względu na doznane urazy, obecnie nie wymaga pomocy innych osób w wykonywaniu codziennych czynności.

Rokowania odnośnie stanu zdrowia powódki są umiarkowane. Powódka nie odzyskała pełnego zakresu ruchomości lewego stawu biodrowego, a także ma wyraźne ograniczenia ruchomości lewego stawu ramiennego. Zaawansowany wiek powódki utrudnia zastosowanie w stosunku do niej intensywnych ćwiczeń usprawniających. Jest prawdopodobny w przyszłości rozwój zmian zwyrodnieniowych lewego stawu biodrowego. Nie można do końca wykluczyć zaistnienia w przyszłości również zmian zwyrodnieniowych lewego stawu łopatkowo – ramiennego. Może dojść w przyszłości do narastania dolegliwości ze strony tych stawów. Nie ma praktycznej możliwości oddzielenia, w jakim zakresie obecne dolegliwości powódki są skutkiem zdarzenia z dnia 12 października 2012 roku, a w jakim mają związek z samoistną progresją zmian zwyrodnieniowych. Obecny zespół bólowy powódki ma najprawdopodobniej związek z istniejącymi u niej zmianami zwyrodnieniowymi.

(pismna opinia biegłego ortopedy k. 732-735, pisemne opinie uzupełniające k. 763-764, k. 806, ustna opinia uzupełniająca k. 852-853)

Pełnomocnik D. J. (1) zgłosił szkodę pismem z dnia 12 grudnia 2012 roku skierowanym do HM C. w Ł..

(zgłoszenie szkody k. 41)

Pismem z dnia 19 lutego 2013 roku, skierowanym do pełnomocnika powódki pozwany (...), poinformował, że odmawia wypłaty odszkodowania.

(kserokopia pisma k. 63-66)

Opiekę i pomoc przy wykonywaniu czynności życia codziennego świadczyła na rzecz D. J. (2), jej córka B. K., wnuczki oraz sąsiadka. Pomoc obejmowała przede wszystkim czynności higieniczne i samoobsługowe, których samodzielnie powódka nie mogła wykonać. Po zdarzeniu powódka przyjmowała środki przeciwbólowe. Obecnie nadal je stosuje. Przed zdarzeniem powódka poruszała się o jednej kuli z uwagi na chorobę zwyrodnieniową. Obecnie porusza się przy pomocy dwóch kul i sama nie wychodzi z domu.

(zeznania świadka B. K. k. 434-435, zeznania powódki k. 638-639)

Drzwi oznaczone numerem fabrycznym (...) zostały zamontowane w centrum handlowym (...) w Ł. i uruchomione 16 grudnia 2006 roku. Przedmiotowe drzwi przesuwane posiadają automatyczny napęd UniSlide-2 i przeznaczone są one do zamykania otworów drzwiowych służących do ruchu pieszego, usytuowanych w ścianach wewnętrznych i zewnętrznych budynków zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej. Producentem tych drzwi jest firma (...) w Szwecji.

(ewidencja pracy urządzenia k. 236-237, deklaracja zgodności nr (...) k. 308-325, kserokopia protokołu odbioru k. 573)

W dniu 12 października 2012 roku istniejący w C. G. system sterowania drzwiami stwarzał zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi, w szczególności niepełnosprawnych. Brak było zainstalowania odpowiednich do zapewnienia bezpieczeństwa czujników i urządzeń sterujących reagujących nie tylko na ruch ale i na nieruchome przeszkody lub osoby znajdujące się w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Tego dnia w wiatrołapie uruchomione były drzwi zewnętrzne o nr (...) i drzwi wewnętrzne nr (...). Fakt ten wymuszał kierunek przechodzenia klientów po przekątnej. Czujnik ruchu nie wykrywał samej obecności, a tylko przemieszczanie się obiektu. Nad drzwiami przy których doszło do zdarzenia nie były zainstalowane boczne czujniki obecności. Brak również było bocznych barier ochronnych. W momencie, gdy powódka znalazła się w „martwej strefie” i zamierzała przekroczyć próg drzwi nr (...), ich napęd rozpoczął proces zamykania, nie widząc przeszkody. Dodatkową przyczyną wypadku powódki był brak dolnej fotokomórki, która powinna być zainstalowana w skrzydle drzwi na wysokości ok. 30 cm od podłoża i tym samym przeszkoda o wysokości mniejszej niż 70 cm (np. postawiona noga w światło drzwi) nie mogła być wykryta.

Ustawienie strefy aktywacji w osi prostopadłej do linii ruchu skrzydeł zapewniałoby prawie pełne bezpieczeństwo w przypadku, gdyby przejście przez wiatrołap odbywało się na wprost tj. między drzwiami nr 7230 i nr (...).

(opinia pisemna biegłego z zakresu elektrotechniki przemysłowej z za. k. 467-502, pisemne opinie uzupełniające z zał. k. 625-629, k.681-705, ustne opinie uzupełniające k. 635-637, k. 798-800)

Pozwany B. zawarł w dniu 1 czerwca 2007 roku z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na czas nieoznaczony umowę serwisową nr(...) na wykonywanie okresowej konserwacji i naprawy urządzeń do automatycznego otwierania i zamykania drzwi firmy (...) zainstalowanych w obiekcie: Centrum Handlowe (...) w Ł. przy ul. (...).

Zakres czynności konserwacyjnych obejmował m.in. regulację mikroprocesora sterowania funkcjami otwierania i zamykania drzwi (prędkości, czasu otwierania, siły otwierania i zamykania, stanu połączeń i oprogramowania sterownika), oraz regulację urządzeń peryferyjnych (czułości i pola działania radarów, kontrolę pracy urządzeń optycznych – fotokomórki, innych aktywatorów).

(umowa serwisowa nr 898/06 z zał. wraz z aneksem nr (...) k. 128- 135)

W wykonaniu zawartej umowy z pozwanym B., (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. dokonywała konserwacji i napraw drzwi przesuwanych zainstalowanych w C. G.. Drzwi były konserwowane 3 razy w roku. W dniu 12 października 2012 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. nie dokonała przeglądu drzwi przesuwanych w C. G.. Taki przegląd miał miejsce w grudniu 2012 roku, zaś w styczniu po zdarzeniu spółka otrzymała zgłoszenie, aby sprawdzić drzwi w związku ze zdarzeniem.

(kserokopie: protokołów konserwacji naprawy k. 183-220, k. 345-348, zeznania świadków: D. O. k. 438-439, W. K. k. 439, T. P. k. 440, A. B. k. 440-441)

Pozwany B. zawarł w dniu 31 marca 2011 roku z (...)k (...) sp. z o.o. w Z. umowę o obsługę i konserwację instalacji technicznych oraz utrzymania w ruchu Centrum Handlowego (...) w Ł..

(umowa, aneksy do umowy i załączniki k. 349-386)

W wykonaniu tej umowy (...)k (...) sp. z o.o. w Z. zajmowała się w przypadku drzwi przesuwanych m.in. prostymi usterkami, regularnym czyszczeniem systemów jezdnych, regulacją.

(zeznania świadka W. K. k. 439)

Aprobata techniczna (...) Ośrodka (...) w P. z dnia 8 listopada 2002 roku AT-06- (...) stwierdzono przydatność do stosowania w budownictwie wyrobu pod nazwą Napędy drzwi przesuwanych (...) w zakresie i na zasadach określonych w tej aprobacie technicznej. W pkt 7.3 aprobaty stwierdzono, że aprobata techniczna nie zwalnia wykonawców robót budowlanych od odpowiedzialności za właściwe zastosowanie i prawidłową jakość montażu. Termin ważności aprobaty określono do 30 czerwca 2007 roku z możliwością przedłużenia na dalszy okres (pkt 8). Aprobata stanowiła podstawę dla firmy (...) m.in. do wydania deklaracji zgodności wyrobu z Aprobata Techniczna zgodnie z rozporządzeniem MSWiA z dnia 31 lipca 1998r w sprawie systemów oceny zgodności, wzoru deklaracji zgodności oraz sposobu znakowania wyrobów budowlanych dopuszczonych do obrotu (Dz.U. Nr 113/98, poz. 728) (pkt 9). W informacji uzupełniającej zawarto wytyczne o szczególnych warunkach eksploatacji, gdzie stwierdzono, że należy przeprowadzić okresowe przeglądy konserwacyjne (zgodne z instrukcją konserwacji) – przegląd powinien być dokonywany co 6 miesięcy w okresie trwania gwarancji (12 m-cy) oraz w okresach co 3 do 6 miesięcy w okresie pogwarancyjnym w zależności od intensywności eksploatacji sprzętu.

(kserokopia aprobaty technicznej zał. k. 70-126)

Aprobata techniczna (...) Ośrodka (...) w P. z dnia 30 sierpnia 2002 roku AT-06- (...) stwierdzono przydatność do stosowania w budownictwie wyrobu pod nazwą Drzwi przesuwane (...) i (...) z napędem automatycznym (...) w zakresie i na zasadach określonych w tej aprobacie technicznej. Termin ważności aprobaty określono do 30 sierpnia 2007 roku z możliwością przedłużenia na dalszy okres (pkt 8). Aprobata stanowiła podstawę dla firmy (...) m.in. do wydania deklaracji zgodności wyrobu z Aprobata Techniczna zgodnie z rozporządzeniem MSWiA z dnia 31 lipca 1998r w sprawie systemów oceny zgodności, wzoru deklaracji zgodności oraz sposobu znakowania wyrobów budowlanych dopuszczonych do obrotu (Dz.U. Nr 113/98, poz. 728) (pkt 9).

(kserokopia aprobaty technicznej zał. k. 521-572)

Wszystkie drzwi przesuwane zamontowane na obiekcie centrum handlowego (...) w Ł. cztery razy dziennie są poddawane kontroli przez pracownika technicznego. Dodatkowo ewentualne nieprawidłowości w działaniu drzwi zgłaszają pracownicy ochrony. Codzienna kontrola obejmuje sprawdzenie reakcji czujników, w tym czujnik przeciążeniowy odpowiadający za otwieranie się drzwi w razie napotkania na przeszkodę. Pracownicy nie prowadzili kontroli działania drzwi w sytuacji przechodzenia przez nie w różny sposób. K. C. (1) – technik utrzymania w ruchu C. G. sporządził notatkę służbową, w której stwierdził, że w dniu 12 października 2012 roku dokonał sprawdzenia poprawności działania drzwi automatycznych firmy (...) o nr fabrycznym (...) i stwierdził, że drzwi działały poprawnie.

(zeznania świadka K. C. (2) k. 436-437, notatka służbowa k. 180)

Stawka pełnej odpłatności za usługi opiekuńcze w dni robocze na terenie miasta Ł. od lipca 2009 r. wynosi 9,50 zł/h.

(okoliczność znana Sądowi urzędowo)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów dołączonych do akt sprawy, dowody z opinii biegłych nagrania z monitoringu, zeznań świadków, zeznań powódki.

Wiedza i bezstronność biegłego sądowego H. W. w ocenie Sądu nie budziły żadnych zastrzeżeń. Opinie biegłego sądowego zasługiwały na wiarę w całości, bowiem wnioski w nich zawarte były logiczne i spójne. Przy ocenianiu prawidłowości funkcjonowania przedmiotowych drzwi przesuwanych w C. G. w Ł. biegły sądowy przeanalizował ich dokumentację techniczną, nagranie monitoringu sklepu, a także dokonał oględzin w miejscu zdarzenia.

Pozwani kwestionowali wnioski zawarte w opinii biegłego. Odnosząc się do zastrzeżeń pełnomocników pozwanych i podnoszonych przez nich kwestii, biegły kilkakrotnie uzupełniał opinię podstawową, jednocześnie podtrzymując zawarte w niej wnioski końcowe odnoszące się do oceny prawidłowości funkcjonowania drzwi przesuwanych. W ocenie Sądu zarówno opinia podstawowa, jak i opinie uzupełniające, zostały sporządzone przez biegłego w sposób

rzetelny. Biegły w sposób rzeczowy i szczegółowy odpowiedział na wszystkie zgłoszone przez pozwanych pytania i zastrzeżenia. Sąd oddalił wnioski pozwanych o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego.

Zgodnie z przepisem art. 286 k.p.c. Sąd może żądać ustnego wyjaśnienia opinii złożonej na piśmie, może też w razie potrzeby żądać dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych. Powołany przepis nie precyzuje jak należy rozumieć pojęcie „w razie potrzeby”. W orzecznictwie i doktrynie przyjmuje się jednak, iż chodzi tu o takie sytuacje, gdy opinia złożona przez biegłego jest niejasna lub niezupełna, wewnętrznie sprzeczna, albo gdy opinia pisemna jest rozbieżna z opinią ustną biegłego. W rozpoznawanej sprawie żadna z wymienionych sytuacji nie miała miejsca. Opinia biegłego H. W. jest przekonywująca i dostatecznie wyjaśnia zagadnienie stanowiące przedmiot rozpoznania w niniejszej sprawie. Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 21 listopada 1974 roku, II C CR 638/74,(OSPika 1975, numer 5, poz. 108), w którym wypowiedział się, iż nie jest uzasadniony wniosek strony o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego, jeżeli w przekonaniu sądu opinia wyznaczonego biegłego jest na tyle kategorierna i przekonująca, że wystarczająco wyjaśnia zagadnienie wymagające wiadomości specjalnych. Nadto w orzeczeniach z dnia 15 lutego 1974, II CR 817/73(nie publikowane) oraz z dnia 18 lutego 1974,II CR 5/74 (Biuletyn Sądu Najwyższego 1974, numer 4, poz.64) Sąd Najwyższy wypowiedział się, iż Sąd nie jest obowiązany dopuścić dowód z opinii kolejnych biegłych w wypadku, gdy opinia jest niekorzystna dla strony. Stanowiska wyrażone w powyższych orzeczeniach znajdują poparcie również w doktrynie prawniczej /Tadeusz Ereciński, Jacek Gudowski oraz Maria Jędrzejewska w „Komentarzu do Kodeksu Postępowania Cywilnego Część Pierwsza, Postępowanie Rozpoznawcze”, Tom I (Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1997, tezy 7,8 strony 438-439)/ i jednoznacznie stwierdzają, iż stanowisko odmienne od wyrażonego w powołanych wyżej orzeczeniach oznaczałoby przyjęcie, że należy przeprowadzić dowód z wszelkich możliwych biegłych, aby się upewnić, czy niektórzy z nich nie byłiby takiego zdania, jak strona.

Biegły zaznaczył w swojej opinii, że ze względu na nieprzebadanie przez serwis przedmiotowych drzwi bezpośrednio po wypadku nie są w sprawie znane parametry techniczne i eksploatacyjne z dnia zdarzenia, dlatego nie była możliwa dokładna weryfikacja tychże parametrów w odniesieniu do przedłożonych przez pozwanych dokumentów. Mimo tego zgromadzony w sprawie materiał dowodowy był wystarczający dla sporządzenia opinii i ustalenia przyczyny zdarzenia z udziałem powódki. Niezależnie od tego, pozwani nie wykazali, aby w dniu wypadku posiadali ważną na ten dzień aprobatę techniczną. Opisane przez biegłego w opinii uzupełniającej z dnia 23 czerwca 2014 roku dodatkowe nieprawidłowości w ustawieniu parametrów drzwi w odniesieniu do wymagań przewidzianych w instrukcji, nie miały decydującego wpływu na upadek powódki. Rozważania w tej opinii dokonane przez biegłego odnoszą się w części do parametrów drzwi opisanych w innym czasie, gdyż w dniu zdarzenia, ani bezpośrednio po nim, pozwany takich szczegółowych ustaleń nie dokonał. Materiał dowodowy pozwolił też na ustalenie, że w obszarze przestrzeni między skrzydłami drzwiowymi nie było reakcji fotokomórki umieszczonej na wysokości 70 cm w skrzydłach drzwi o nr (...), w czasie, gdy po upadku powódki w przestrzeni między drzwiowej znajdowała się dodatkowo córka powódki. Okoliczność ta nie miała oczywiście wpływu na ustalenie przyczyny wypadku, gdyż miała miejsce już po zdarzeniu. Opisane przez biegłego nieprawidłowości świadczą jednak także o występowaniu zaniedbań w aspekcie bieżącego kontrolowania istniejących rozwiązań technicznych.

Ustalenia w zakresie odniesionych przez powódkę w wyniku przedmiotowego zdarzenia obrażeń ciała i związanego z tym uszczerbkiem na zdrowiu, Sąd dokonał w oparciu o opinię biegłego chirurga ortopedy A. W.. Strona pozwana kwestionowała ustalenia dokonane przez biegłego i zgłosiła zastrzeżenia. Biegły ortopeda w opiniach uzupełniających szczegółowo odniósł się do wyrażanych wątpliwości. Wyjaśnił w szczególności, iż zdarzają się sytuacje gdy złamanie może nie zostać stwierdzone w badaniu wykonanym bezpośrednio po zdarzeniu, czego przyczyną upatrywać można w mniejszej widoczności takiego złamania na zdjęciu RTG po wypadku. Biegły wyjaśnił, że niekiedy takie złamania bez przemieszczenia stają się widoczne dopiero po upływie kilku, nawet kilkunastu dni, w czasie których dochodzi do tzw. rozsysania kości w miejscu złamania i szpara staje się bardziej wyraźna na zdjęciach. Biegły po analizie dokumentacji medycznej powódki nie miał wątpliwości, iż stwierdzone obrażenia ciała powódki powstały na skutek zdarzenia z dnia 12 października 2012 roku. Wobec braku ustalenia, by powódka po wypadku z dnia 12 października 2012 roku doznała kolejnego urazu w innym zdarzeniu, twierdzenia pozwanych dotyczące braku związku ujawnionego złamania

z wypadkiem z dnia 12 października 2012 roku pozostają niepotwierdzone. Po wydaniu opinii ustnej uzupełniającej przez biegłego, jej treść nie była ostatecznie kwestionowana przez żadną ze stron.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu w przeważającej części.

Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (t.j. Dz.U z 2013r, poz. 1409) obiekt budowlany należy użytkować w sposób zgodny z jego przeznaczeniem i wymaganiami ochrony środowiska oraz utrzymywać w należyтым stanie technicznym i estetycznym, nie dopuszczając do nadmiernego pogorszenia jego właściwości użytkowych i sprawności technicznej, w szczególności w zakresie związanym z wymaganiami, o których mowa w ust. 1 pkt 1-7.

Stosownie do art. 61 tej ustawy właściciel lub zarządca obiektu budowlanego jest obowiązany:

- 1)** utrzymywać i użytkować obiekt zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 5 ust. 2;
- 2)** zapewnić, dochowując należytej staranności, bezpieczne użytkowanie obiektu w razie wystąpienia czynników zewnętrznych oddziałujących na obiekt, związanych z działaniem człowieka lub sił natury, takich jak: wyładowania atmosferyczne, wstrząsy sejsmiczne, silne wiatry, intensywne opady atmosferyczne, osuwiska ziemi, zjawiska lodowe na rzekach i morzu oraz jeziorach i zbiornikach wodnych, pożary lub powódzie, w wyniku których następuje uszkodzenie obiektu budowlanego lub bezpośrednie zagrożenie takim uszkodzeniem, mogące spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia lub środowiska.

Obowiązki właściciela lub zarządcy polegają głównie na przeprowadzaniu, w czasie użytkowania obiektu, okresowych przeglądów i ocen jego stanu technicznego oraz podejmowaniu działań, związanych z wykonywaniem niezbędnych robót konserwacyjnych i remontowych, zapewniających utrzymanie właściwego stanu technicznego i bezpieczeństwa eksploatowanego obiektu budowlanego. Zapewnienie właściwej eksploatacji użytkowanego obiektu budowlanego, zgodnie z jego przeznaczeniem, oraz jego utrzymywanie w odpowiednim i bezpiecznym stanie technicznym należy do obowiązków właściciela lub zarządcy obiektu. Oznacza to, że obowiązek został nałożony na obydwa podmioty, przy czym wykonanie obowiązku przez jednego z nich zwalnia z tego obowiązku drugi podmiot. Jednakże redakcja tego przepisu ustala, że w pierwszej kolejności obowiązek ten spoczywa na właścicielu.

Zgodnie z art. 822 kc przez umowę odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim względem, których odpowiedzialność ponosi ubezpieczający, albo osoba, na której rzecz umowa została zawarta.

Podstawą odpowiedzialności pozwanego B. jest art. 415 kc w zw. z art. w zw. z art. 444 § 1 i 2 w zw. z art. 445 § 1 kc. Dla przyjęcia odpowiedzialności pozwanego za skutki zdarzenia niezbędne jest spełnienie łącznie 3 przesłanek, tj. winy, zaistnienia szkody oraz związku przyczynowego pomiędzy szkodą a zawinionym działaniem. Zauważyć w tym miejscu należy, że czyn niedozwolony oznacza kategorię prawną obejmującą swym zakresem przedmiotowym zachowania (działania i zaniechania) polegające na naruszeniu pewnych ogólnych tj. spoczywającym na każdym i względem każdego, reguł ostrożności, dbałości o interesy, życie, zdrowie innych podmiotów słowem należytego zajmowania się innymi dobrami prawnymi.

Obowiązkom swoim pozwany B. nie uczynił zadość w sposób należyty, tj. ogólnie wymagany w stosunkach danego rodzaju. W miejscu, gdzie doszło do wypadku, przechodzi codziennie, co jest faktem oczywistym, wielu przechodniów. Uznać należy, że zapewnienie przy wejściu do centrum handlowego prawidłowo funkcjonujących drzwi jest absolutnym standardem i stanowi minimum staranności w utrzymaniu tego miejsca. Istotne jest nadto, aby określone drzwi spełniały swoją funkcję w konkretnym obiekcie - o określonym przeznaczeniu i przy uwzględnieniu istniejących w nim rozwiązań techniczno – organizacyjnych. Przedmiotowe drzwi w dniu wypadku swojej roli nie spełniły. Tego dnia wymuszony organizacyjnie został ruch pieszych po przekątnej. Okoliczność ta w połączeniu z

brakiem odpowiednich czujników spowodowała, że pieszy (w tym wypadku powódka) znalazł się w tzw. „martwej strefie”. Drzwi nie zareagowały właściwie i podjęły proces zamykania, nie identyfikując obecności pieszej. Taki stan zagrażał bezpieczeństwu pieszych. Pozwany przy realizacji obowiązku zapewnienia bezpiecznego użytkownika obiektu, powinien mieć na uwadze, że z drzwi korzystają nie tylko osoby zdrowe i sprawne, ale także osoby dotknięte niepełnosprawnością, poruszające się wolno, a nadto, że w świetle drzwi pieszy może się zatrzymać (np. oczekując na inną osobę). Zaistniała w dniu 12 października 2012 roku sytuacja ujawniła brak należytego funkcjonowania drzwi w określonych warunkach jakie panowały w obiekcie pozwanego. Pozwany powinien zastosować takie drzwi, bądź w taki sposób skonfigurować istniejące drzwi, aby nie zagrażały bezpieczeństwu i właściwie reagowały nawet w rzadko występujących sytuacjach.

Pozwani nie wykazali, aby tego rodzaju obowiązek (polegający na właściwym dostosowaniu elementów wyposażenia w obiekcie; ewentualnie ich dalsze przystosowanie do zmieniających się warunków funkcjonowania) pozwany B. powierzył innemu podmiotowi, co dawałoby podstawę do rozważań o wyłączeniu odpowiedzialności tego pozwanego na podstawie art. 429 kc. Kolejne wykonywane przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne miały miejsce w danym stanie faktycznym zastosowanych przez pozwanego B. rozwiązań wyposażenia budynku, jak i organizacyjnych centrum handlowego. Niewątpliwie jednak to pozwany właściciel obiektu był odpowiedzialny za zamówienie właściwego wariantu drzwi, które miały spełnić swoją funkcję w budynku przy uwzględnieniu jego usytuowania, natężenia ruchu i innych aspektów ich działania w tym miejscu.

Wina pozwanego rozumiana jako niedołożenie należytej staranności jest więc ewidentna. Zauważyć w tym miejscu należy, że dla przyjęcia odpowiedzialności w prawie cywilnym nie jest konieczne wystąpienie winy umyślnej czy też rażącego niedbalstwa, ale wystarczy niedołożenie owej ogólnej staranności. Powódka udowodniła, że wejście do obiektu nie zapewniało bezpieczeństwa użytkowników; natomiast pozwani nie przedstawili żadnych dowodów dla przyjęcia, iż nie było możliwe zapewnienie prawidłowego funkcjonowania drzwi bądź to z uwagi na siłę wyższą bądź z uwagi na jakieś inne szczególne przyczyny. Co więcej materiał dowodowy daje podstawy do twierdzenia, że pozwany nawet po zdarzeniu nie zweryfikował należyte prawidłowości zastosowanego rozwiązania (drzwi) w wejściu do centrum handlowego. Jak wynika z opinii biegłego, nawet w czasie oględzin na potrzeby wydania opinii w sprawie niniejszej, w dalszym ciągu drzwi nie reagowały właściwie w określonych sytuacjach. Bezpośrednio po zdarzeniu z udziałem powódki, pozwany nie podjął nawet uzasadnionych w tych okolicznościach działań zmierzających do ustalenia przyczyny zdarzenia, poprzestając na analizie zapisu monitoringu, oraz relacji pracowników technicznych. Wnika z tego, że pozwany nie przywiązywał większego znaczenia do zdarzenia z dnia 12 października 2012 roku, co potwierdza też fakt, że dopiero po zgłoszeniu szkody, pozwany zlecił spółce (...) dokonanie czynności kontrolnych.

Pomiędzy powstałą szkodą a winą pozwanego zachodzi w okolicznościach sprawy adekwatny związek przyczynowy, o którym traktuje przepis art. 361 k.c. Niewłaściwe reagowanie drzwi w miejscu, w którym poruszają się użytkownicy zwiększa bowiem każdorazowo prawdopodobieństwo powstania wypadku.

Odpowiedzialność pozwanego (...) wynika z zawartej z pozwanym B. umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

W zakresie wysokości zadośćuczynienia Sąd wziął pod uwagę obowiązujący w tym zakresie przepis art. 445 § 1 k.c. przewidujący m.in., że w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, czyli szkodę niemajątkową, wyrażającą się w doznanym bólu, cierpieniu, ujemnych doznaniach psychicznych. Zgodnie z ugruntowanym w doktrynie i orzecznictwie poglądem zadośćuczynienie stanowi sposób naprawienia szkody niemajątkowej na osobie wyrażającej się krzywdą w postaci doznanych cierpień fizycznych i psychicznych. Inaczej niż przy odszkodowaniu, w przypadku zadośćuczynienia, ustawodawca nie wprowadza jasnych kryteriów ustalania jego wysokości. Wskazuje jedynie ogólnikowo, iż suma przyznana z tego tytułu winna być odpowiednia.

Przez tę "odpowiednią" sumę należy rozumieć kwotę pieniężną, której wysokość utrzymana jest w rozsądnych granicach odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa oraz dostosowaną do

okoliczności konkretnego wypadku. Jednym z kryteriów określających "odpowiedniość" zadośćuczynienia jest jego kompensacyjny charakter (wyrok SN z 15 lutego 2006 r., IV CK 384/05, opubl. w LEX nr 190756, wyrok SN z 6 czerwca 2003 r., IV CKN 213/01, opubl. w LEX nr 141396). Oznacza to, że przyznana poszkodowanemu kwota powinna stanowić realną wartość ekonomiczną w odniesieniu do doznanej krzywdy, nie będąc przy tym jedynie wartością symboliczną, jak i nie stanowiąc źródła bezpodstawnego wzbogacenia poszkodowanego (wyrok SN z 28 września 2001 r., III CKN 427/00, opubl. w LEX nr 52766 oraz wyrok SA w Lublinie, I ACA z 29 września 2005 r., 510/05, opubl. w (...)).

W myśl art. 445 § 1 k.c. kompensowana jest krzywda, która oznacza szkodę niemajątkową wywołaną naruszeniem dobra osobistego, polegająca na fizycznych dolegliwościach i psychicznych cierpieniach pokrzywdzonego. Przyznanie zadośćuczynienia i jego wysokość zależy od sądowej oceny okoliczności danej sprawy i nie oznacza dowolności organu stosującego prawo co do możliwości korzystania z udzielonej mu kompetencji (por. wyrok SN z 19 kwietnia 2006 r., II PK 245/05, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 101 i wyrok SN z 17 stycznia 2001 r., II KKN 351/99, Prok. i Pr. 2006, nr 6, s. 11). Przy oznaczeniu zakresu wyrządzonej krzywdy należy wziąć pod uwagę rodzaj naruszonego dobra, zakresu (natężenie i czas trwania) naruszenia, trwałości skutków naruszenia i stopnia ich uciążliwości (por. wyrok SN z 20 kwietnia 2006 r., IV CSK 99/05, LEX nr 198509; wyrok SN z 1 kwietnia 2004 r., II CK 131/03, LEX nr 327923; wyrok SN z 19 sierpnia 1980 r., IV CR 283/80, OSN 1981, Nr 5, poz. 81; wyrok SN z 9 stycznia 1978 r., IV CR 510/77, OSN 1978, Nr 11, poz. 210). Na pojęcie krzywdy składają się nie tylko trwałe, lecz także przemijające zaburzenia w funkcjonowaniu organizmu, polegające na znoszeniu cierpień psychicznych (wyrok SN z dnia 20 marca 2002 r., V CKN 909/00, LEX nr 56027).

Kryterium pozwalającym na pewną obiektywizację rozmiaru doznanej szkody może być w niniejszej sprawie stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu powódki wynoszący łącznie 24%. W następstwie zdarzenia z dnia 12 października 2012 roku u powódki stwierdzono obrażenia narządów ruchu w postaci złamania szyjki lewej kości ramiennej i złamania górnej gałęzi lewej kości łonowej bez przemieszczania odłamów z nadłamaniem dna panewki, czyli tzw. centralnym zwichnięciem I^o lewego stawu biodrowego. Cierpienia fizyczne powódki związane z doznanymi obrażeniami były znacznego stopnia co związane było z doznawanym bólem, koniecznością pozostawania w ciężkim i niewygodnym unieruchomieniu, długotrwałym pozostawaniu w łóżku, chodzeniem przy pomocy kul, zabiegami i ćwiczeniami usprawniającymi i ograniczeniami w sprawności. W pierwszych miesiącach po wypadku powódka wymagała szerokiej pomocy osób trzecich. Powódka była zmuszona podjąć leczenie usprawniające. Rokowania co do stanu zdrowia powódki są umiarkowane. Powódka nie odzyskała pełnego zakresu ruchomości lewego stawu biodrowego, ma wyraźne ograniczenia ruchomości lewego stawu ramiennego.

Uwzględniając zarówno rodzaj i rozmiar doznanej przez powódkę krzywdy, jak też dyrektywę przyznawania umiarkowanego zadośćuczynienia, w ocenie Sądu odpowiednie zadośćuczynienie stanowi kwota 48 000 złotych.

Zgodnie z treścią art. 444 § 1 zd. 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Naprawienie szkody obejmuje w szczególności zwrot wszelkich wydatków poniesionych przez poszkodowanego zarówno w związku z samym leczeniem i rehabilitacją (lekarstwa, konsultacje medyczne, protezy, kule, wózek inwalidzki itp.), jak i koszty opieki niezbędnej w czasie procesu leczenia (por. np. orz. SN z 21.5.1973 r., II CR 194/73, OSP 1974, Nr 4, poz. 83) oraz inne dodatkowe koszty związane z doznanym uszczerbkiem (np. przejazdów, wyżywienia). Powódka w związku z wypadkiem poniosła koszt zakupu leków, których koszt w okresie pierwszych trzech miesięcy biegły ortopeda oszacował na łączny kwotę 30 złotych, a w późniejszym – aż do chwili obecnej mniej niż 10 złotych miesięcznie. Powódka z tytułu zwrotu kosztów zakupu leków ograniczyła żądanie odszkodowania do kwoty 200 złotych, a zatem w świetle powyższego jej roszczenie jest uzasadnione.

Z zebranego w niniejszej sprawie materiału dowodowego wynika, iż powódka w związku z odniesionymi w wyniku zdarzenia z dnia 12 października 2012 roku obrażeniami ciała wymagała opieki osób trzecich. Biegły ortopeda wskazał, iż powódka wymagała pomocy w czynnościach natury egzystencjalnej w wymiarze 4 godzin dziennie w czasie

pierwszych 2 miesiące po wypadku, a przez następne dwa miesiące w wymiarze 2 godzin dziennie. Po tym okresie, pomoc ta nie była już konieczna przy wykonywaniu czynności życia codziennego.

Okoliczność świadczenia pomocy wobec powódki potwierdziła w złożonych zeznaniach córka powódki – B. K. wskazując iż pomoc obejmowała przede wszystkim czynności higieniczne, samoobsługowe. Uwzględniając powyższe uznać należało, iż żądanie odszkodowania z tytułu opieki osób trzecich zasadne jest w kwocie 3 420 zł (2 miesiące x 4 godziny x 9,50 zł + 2 miesiące x 2 godziny x 9,50 zł).

Wierzyciel może dochodzić tego samego świadczenia od kilku dłużników na podstawie tytułów wynikających z odrębnych stosunków prawnych łączących go z każdym z tych dłużników, ale brak jest podstawy do przyjęcia solidarnej odpowiedzialności dłużników. Ma to najczęściej miejsce, gdy jeden z dłużników ponosi odpowiedzialność deliktową a drugi umowną – np. z umowy ubezpieczenia jak w tym przypadku. Ten rodzaj zobowiązania nazywany jest odpowiedzialnością in solidum i zbliżony jest do solidarności biernej, ponieważ po stronie zobowiązanej występuje kilku dłużników. Cechą odróżniającą jest brak wspólnego przepisu ustawy lub jednej czynności prawnej kreujących taką formę odpowiedzialności. Każdy z dłużników odpowiada na innej podstawie prawnej. W niniejszej sprawie pozwany B. odpowiada wobec powódki na podstawie reżimu deliktowego, zaś pozwany ubezpieczyciel (...) z uwagi na zawartą z pozwanym B. umowę odpowiedzialności cywilnej. Wobec powyższego Sąd, zasądził na rzecz powódki dochodzoną kwotę ustalając zarazem, iż zapłata przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego do wysokości zapłaty.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art.481§1 k.c. W ocenie Sądu, zważywszy na charakter dochodzonego roszczenia (generujący po stronie odpowiedzialnej do naprawienia szkody konieczność dokonania ustaleń w zakresie swojej odpowiedzialności oraz wysokości świadczenia) odpowiednie zastosowanie winny znaleźć przepisy dotyczące terminu spełnienia świadczenia przez ubezpieczyciela, tj. art. 817§1 kc, zgodnie z którym winien on spełnić świadczenie w terminie 30 dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część świadczenia ubezpieczyciel powinien spełnić w terminie przewidzianym w §1 (§2 art. 817 kc).

Powódka zgłosiła szkodę pismem z dnia 12 grudnia 2012 roku wzywając do zapłaty oznaczonych kwotowo świadczeń . Pozwany (...) pismem z dnia 19 lutego 2013 roku, ustosunkowując się do żądań powódki, wydał decyzję odmowną. Należało zatem uznać, że żądanie powódki zasądzenia odsetek ustawowych od kwoty 9 000 złotych zadośćuczynienia oraz kwoty 1 100 złotych odszkodowania od dnia doręczenia pozwanym odpisu pozwu tj od dnia 2 kwietnia 2013 roku jest zasadne, bowiem niewątpliwie strona pozwana w tym dniu pozostawała w opóźnieniu.

Powódka dokonując modyfikacji żądania pozwu wniosła o zasądzenie ustawowych odsetek od kwot zadośćuczynienia i odszkodowania ponad pierwotne roszczenie od dnia doręczenia odpisu pisma pozwanym. Nie wykazano daty w jakiej nastąpiło doręczenie przedmiotowego pisma pełnomocnikom strony przeciwnej, dlatego też od orzeczonych od pozwanych na rzecz powódki kwot, ponad kwoty pierwotnie wskazane w pozwie, Sąd zasądził ustawowe odsetki od daty pisma drugiego z pozwanych ustosunkowującego się do żądania w rozszerzonym zakresie, tj od dnia 16 lipca 2015 roku (powódka żądała zasądzenia od dnia w którym pismo otrzymają pozwani a nie jeden z nich).

Przyjmuje się, iż zasądzenie określonego świadczenia na rzecz powoda w sprawie o naprawienie szkody wynikłej z uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, nie wyłącza jednoczesnego ustalenia w sentencji wyroku odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości z tego samego zdarzenia, w oparciu o art. 189 k.p.c. Warunkiem jednak dopuszczalności takiego ustalenia jest istnienie po stronie powoda interesu prawnego. Wskazuje się, iż interes taki może istnieć, zwłaszcza przy szkodach na osobie, mimo możliwości dochodzenia świadczenia z danego stosunku prawnego, jeżeli z tego stosunku wynikają dalsze jeszcze skutki, których dochodzenie w drodze powództwa o świadczenie nie jest możliwe lub nie jest na razie aktualne. Interes ten wyraża się np. w tym, aby uniknąć w przyszłości poważnych trudności dowodowych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2010 roku, w sprawie o sygn. akt IV CSK 410/09, opubl. w programie komputerowym L.). Szkody na osobie nie zawsze powstają

jednocześnie ze zdarzeniem, które wywołało uszkodzenie ciała. Poszkodowany z reguły nie może w chwili wszczęcia procesu dochodzić wszystkich roszczeń, jakie mogą mu przysługiwać z określonego stosunku prawnego, może określić podstawę żadanego odszkodowania jedynie w zakresie tych skutków, które już wystąpiły. Nie może natomiast określić dalszych skutków, jeszcze nie ujawnionych, których wystąpienie jest jednak prawdopodobne, a które niejednokrotnie ujawniają się po upływie dłuższego czasu, w trudnym z reguły do określenia rozmiarze.

Powódka nie podnosiła w pozwie (oraz nie wykazała) takich okoliczności faktycznych, które dawałyby podstawę do ustalenia, że dalsza szkoda może w przyszłości zaistnieć. Z opinii biegłego ortopedy wynika, że jest możliwy w przyszłości rozwój zmian zwyrodnieniowych powódki, także istniejących przed wypadkiem. Jednak biegły podkreślił, że obecnie nie ma praktycznej możliwości oddzielenia w jakim zakresie odczuwane aktualnie przez powódkę dolegliwości są skutkiem wypadku, a w jakim mają związek z samoistną progresją zmian zwyrodnieniowych. Po wtóre, ustalenia takiego można żądać, gdyby prawdopodobieństwo wystąpienia problemów dowodowych w przyszłości było duże, zaś w realiach rozpoznawanej sprawy brak jest podstaw do przyjęcia, iż takowe trudności mogą w przyszłości wystąpić.

Na podstawie art.113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398) w związku z art.100 k.p.c. zdanie drugie, Sąd obciążył pozwanych in solidum kwotą 11 783,91 złotych należną tytułem tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa kosztów sądowych. Na powyższą kwotę składały się wydatki związane ze sporządzeniem opinii w sprawie przez powołanych biegłych sądowych, a także opłata od pozwu w rozszerzonym zakresie.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd 2 k.p.c. zgodnie z którym Sąd może nałożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania. Sąd zasądził od pozwanych in solidum na rzecz powódki kwotę 4 022 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, obejmującą: wynagrodzenie pełnomocnika, ustalone na podstawie § 6 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. 2013 poz. 461 t.j.) - 2 400 złotych, opłatę skarbową od pełnomocnictwa - 17 złotych, opłatę od pozwu - 505 złotych, uiszczone zaliczki na biegłych - 1 100 złotych.